

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1914. február 12.

34. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, 1. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 40.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Nemzetiségi és közgazdasági kérdések.

A horvátok dédelgetése. — Andrassy a román paktum ellen. — Mi a helyes ipari politika.

A magyarság már határozottan túlzásba vitte a horvátok dédelgetését. Nemesak a vasúti állomásokról szedtük le a magyar feliratokat, hanem most már a magyar hivatalos használatban is kötelezővé teszik a Drávántúli városok ősrégi magyar neve helyett a horvátot. A magyar hivatalos lap egyik legutóbbi számában a honvédelmi miniszter rendelete már nem tud Zágrábról, Eszékéről és Zimonyról, hanem csak Zagrebéről, Osijekéről és Zemunról. Mihez tartás végett magyar hatóságoknak is megküldötték a bán rendeletét, mely szerint nincs többé Sziszek és Károlyváros, hanem csak Sisak és Karlovac. Drohobeczky Gyula, Körös hazafias, derék magyar gör. kath. püspöke ezentúl Krizeveiben lakik s Szarvas és Szt. László ősi magyar eredetű, ma is tiszta magyar lakosságú verőcemegyei községek helyett Virovitica megyében Sarvas és Loslovo hirdetik a magyarság meghátrálását a Balkán elől. Ne emlegessük többé a magyar történelem egyik legszebb lapjára felírt za-

lánkeméni diadalt; slankaméni esata lett abból, utólag. Azt is feledjük el, hogy a szabadságharcban Pétervárad a magyar ügy bevehetetlen erőssége volt Komárommal együtt, Petrovaradin a balkáni ügynek lett erőssége s talán csak idő kérdése, hogy Fiuméből . . . de nem, erről nem akarunk még beszélni sem. Keseregve, szomorúan látjuk a magyarságnak ezt a rohamos tévesztését az előnyomuló Balkán elől. Lemondás lemondás után, hátrálás hátrálás után, mindazért a bizonyos magyar-horvát testvériségért, melyért mi már annyit áldoztunk s esérébe nem kaptunk semmit. Még annyit sem, hogy viszonzásul a magyarság örökös áldozataiért, a horvát testvérek legalább egy kicsit sziveskednének megtanulni magyarul, ha Budapestre mennek a magyar képviselői fizetést felszedni. A szegény magyar vasutas, ha Zágrábra! Zagrebbe — helyezik, tanuljon meg horvátul, hogy horvátul parancsolhassanak neki; a horvát tartománygyűlésből kiküldött képviselő német szóra is megkapja szép fizetését a magyar parlament pénztárából. Amit Szent László vitézsége és Könyves Kálmán bölcsesége meghódítottak, így vesztí el vitézség és bölcsesség nélkül a mostani „magyarság”. És közben összetett kézzel nézzük, hogyan tolódik fel a Balkán határa a Drávaig . . .

Andrassy Gyula gróf a „M. H.” leg-

utóbbi számában folytatja a román kérdésre vonatkozó nagy figyelmét keltő fejtegetéseit. A tegnapi cikkből, mely belügyi szempontból tárgyalja a román paktum ügyét, érdekesnek tartjuk közölni a következőket: „A nemzetiségi kérdés elmérgesedése a nemzet sok betegségének egyike. Helyesen, alaposan csak a nemzet közviszonyainak szanalásával, a jog és törvény uralmánának az egész vonalon való biztosításával gyógyítható, nem pedig lokális és parciális beavatkozással. Jöjjünk tisztába helyzetünkkel. Lássuk be, hogy a jövő viszonyok között az eddigi rendszer csak erőszaknak és korupciónak még az eddigieknél is örültebb orgiájával biztosíthatná azokat az eredményeket, amelyeket a múltban elért. A szűk választási jog idejében el lehetett azt érni, hogy ámbár 413 kerület közül csak 229-nek volt magyar többsége, mégis a magyar pártok uralták az összes kerületeket, vagy legalább is óriási többségét és hogy a népszerűtlen kormány győztes le a népszerű magyar nemzeti ellenzékét is. De ez az eredmény a jövőben nem biztos többé és eddig is nagyon drágán kellett azt megvásárolni. A magyar pártoknak egymáshoz való viszonyát tönkretette és a parlamentet teljesen lejáratotta, a nemzetiségi nacionalizmust elmérgesítette, gyűlölködővé, elkeseredetté tette, megadta neki azt a hódító erőt, amelyet igaz sérelem kölesönöz. Helyezzük a po-

„A Tengerpart” tárcája.

Az elveszett örökség.

— Angol novella. —

— A nagybátyám — szólta az üvegszemű ember — afféle hemi-szemí-demi-milliomos volt. Állt vagy százhuszezer fontig. Ugy bizony. S minden pénztét rám hagyta.
Ránéztem a kabátja kifényesedett könyököre, meg a rojtosszélű gallérjára.
— Az utolsó krajeárig rám hagyott mindent — mondta az üvegszemű ember s az ép szemének a bogarával erősen, szinte kihívóan nézett rám.
— Engem soha ilyen szerencse nem ért — mondtam én s iparkodtam mentül irigyebb hangon beszélni.
— Az örökség nem mindig boldogság — felelt amaz filozófikus sóhajtással s vörös orra, borzas bajusza egy percre eltűnt a söröskanecójában.
— Tudja — folytatta aztán — a bátyám . . . anyai nagybátyám volt. író ember volt, összeirt egy egész halom könyvet.
— Ugyan?
— Biz' ugy. És lássa — folytatta, fog-

piszkállót húzva elő a zsebéből — ez volt az én bajom. Az öregnek valóságos gvingéje volt az építőművészet iránt. Ezért aztán könyvtáros lett egy memőkiskolában s ott szedte magába a tudományt. Hanem mikor hozzájutott a vagyonához, otthagyta az állását s egészen magának élt. Az anyámon kívül, aki éles testvére volt, az egész rokonságunkból nem élt már más, csak még egy távoli unokatestvérünk, akinek soha a színe villagát se láttuk.

Osodálatos ember volt ez az én nagybátyám. A haja olyan volt, mint azoké a japáni babáké, amiket a bolti ablakokban láthat, a kis szünke szeme nagy pápaszem mögött villogott. A ruházatával ugyan semmit sem törődött; az után, fogadok rá, krajeáig adott volna neki, ugy volt öltözködve, ott-hon meg egy piszkos, vörös flanel-hálókabátot hordott.

Hogy hogy hívták? Sohse kérdezze. Ugy sem hallottá volna a nevét. Nem írt az öreg soha olyant, amit lehetett volna olvasni. Egyszerűen lehetetlen volt végigolvasni a könyveit.

Azt beszéltte magáról, hogy ő az emberiség nagy tanítója. de hogy mit tanított, igazán nem tudom. Sokat feccsgetett nekem az öreg az Igazságról, a Jogról, a Történelem Szelleméről s minderről könyvet írt és kiadta a maga költségén. Nem volt helyes esze; hallotta volna csak, mikor a kintőkü-sokról beszélt! Nem azért mert levágták, ezt nem bánta volna, hanem mert semmit sem írtak róla.

— Mi kell a népnek? — magyarázta nekem sokszor, főlemelve a levegőbe a csunya,

nagy bama kezét. — Mi kell a népnek? Tanítás, vezetés! Szét van szóródva, mint a nyáj, melynek nincs pásztora. Pedig itt a háború, az egyenetlenkedés szelleme, a nihilizmus, az inség, a társadalmi önkény, az önző tölke! Látnod a felhőket, Teddy? Látnod a szemhatáron a viharfelhőket? S mindehez még számítsd hozzá, hogy — a mongol vár!

A mongollal meg a szocializmus rómával különösen nagyra volt. Sokat beszélt nekem róluk s én hallgattam eleget, mert tizennégy éves koromtól huszónháromig az anyám minden héten kétszer elküldött az öreghez, hogy hallgassam feccségeit. S ha még megelégedett volna a beszéddel. De a könyveit is odaadta, hogy olvassam el. Öt-hatszáz oldalas könyvek: „A testvériség segélykiáltása”, „A társadalmi kemence”, „A hitettség behemötje” s több efféle.

Azt akarom elmondani, hogy hogyan adta ide az utolsó könyvét. Akkor már beteges volt, a keze is nagyon reszketett.

— Az utolsó könyvem, Teddy — szólta. — Az utolsó szavam, gyermekem, a süket és megrögzött emberiség számára.

S kössenek fel, ha ki nem esordult a szeméből a könyv. Azt mondta azért sir, mert közel érzi a végét, pedig még csak ötvenhá-

ABBAZIA, SÜDSTRAND:

Hotel villa Austria Seyffert Penzió

Elsőrendű családi otthon, a központban, — ujonnan átépítve és berendezve. — Kivánatra prospektus.

GRAND CAFE' BORSA

:: FIUME, Bacich-palota ::

Fiume legújabb és legszebb kávéháza

litika összes tényezőinek egymáshoz való viszonyát az igazságosság és a törvénytisztelet bázisára nem pedig a hatalmi összeköttetések, az erőszakok és terrorok küzdelmének, a privilégiumok és alkuk által helyileg alátámasztott vulkanikus talajára. Ne abban keressük a megoldást, hogy az állam kezét különleges megállapodásokkal egyes pártok vagy nemzetiségek érdekében megkösük. Ne engedjük például a kormány felügyeleti jogát és kötelességét az iskolák felett speciális megállapodásokkal korlátozni. Ezt a jogot a törvény szelleme és akarata szerint kötelem minden kormány gyakorolni, nem pedig külön paktumok értelmében. Nem lehet a telepítési akciót sem megbénítani, más által korlátozni mint a gazdasági okosság, a gazdasági érdekek, az egyéni szabadság és a szerzett jogok tisztelete által. Nem lehet és nem szabad akadályozni, hogy a nemzeti egység ellen izgatókat a törvény erejével üldözzék, mert amint a törvényt meg kell tartani az állam közegeinek, úgy kell, hogy azokat ők is megtartsák mások által. A közigazgatás különböző ágaiban való kinevezéseknél szintén nem szabad a kormány kezét nemzetiségi tekintetek által megkötni, reá nézve csak a szolgálat objektív érdekei lehetnek mérvadók. Nem ilyenféle speciális obligók vállalásával kell a nemzetiségi békét ápolni, hanem a jogok nagyobb kiterjesztésével, szabatosabb megállapításával és nagyobb tiszteletben tartásával. A választási reformra vonatkozó megjegyzések után Andrássy gróf így fejezi be cikkét: „A szabadság annál erősebb, minél többen osztozkodnak benne és a románok is csak akkor számíthatnak arra, hogy jogaikat tényleg állandóan élvezhetik, ha az önkény és az erőszak rendszerével mindenütt szakítanak, ha nem külön megállapodások, hanem törvényes intézmények és az egész magyar ellenzék védi a közös jogot és a közös szabadságot. A kormány ígéretein alapuló speciális privilégiumok, törvénybe fektetett intézményes garanciák nélkül valóban gyenge alapjai a jognak és a szabadságnak. A magyarok és románok között csak akkor állhat elő a való-

rom könyvet írt az emberiség számára.

— Talán kissé heves, kissé túlságosan is indulatos voltam chez a esőkönnyös nemzedékhez. Talán szelidebbnek kellett volna lennem, kevésbé vakító fényt használnom. De mindent csak jóakarattal tettem.

Először történt életében, hogy beismerje, hogy hibázott valamiben. Csakugyan nagyon beteg lehetett. Aztán felém nyújtotta a könyvet:

— Az utolsó szavam, Teddy, a legeslegutolsó. Vidd és olvasd el. Minden vagyonomat rád hagytam, Teddy, vedd jobb hasznát, mint én vettem.

S ezzel elkezdett köhögni.

Mikor másnap meglátogattam, a betegség már annyira elővette, hogy nem tudott felkelni. Az ágyban suttogta, amint beléptem:

— Elolvastad?

— Egész éjjel ébren voltam s azt olvastam — hazudtam neki, hogy jó kedve legyen. — Az utolsó könyv, de a legjobb s a legderékasabb.

Ez a mondás valami verses könyvből maradt a fejemben. Az öreg elmosolyodott rá s meg akarta simogatni a kezemet, de már nem volt ereje rá.

— A legjobb s legderékasabb! — mondtam még egyszer s az öreg hálálkedve nézett rám, aztán behunyta a szemét, nagyot fújt és meghalt.

De még akkor is mosolygott.

Alig hogy a föld alatt volt, megkezdődött a vadászat a végrendeletre. Kora reggel, illedelmes módon, tisztességtudóan kezdtünk keresgélni a szobájában; mire be-

ban szükséges és indokolt jobb viszony, ha az új politika a magyar nemzetnek is közmeggyőződéséből fakad; ha az nem áll abban, hogy a román nacionalista párt: a kormánnyal kipaktál és a szinmagyar vidéket képviselő magyar nemzeti ellenzék elnyomásában részt vesz, hanem ha: a románok lelkében a közszabadság és közjólét vágya a nacionalista túlzásokat háttérbe bírnia szorítani és a magyart és román közös vagy párhuzamos akcióra bírnia serkenteni, ha az új érának épp oly kevés összefüggése van a külpolitikai helyzettel, mint a mai pártabszolutizmus érdekeivel. De nem folytatom most a helyes s szükséges politika jellemzését vagy részletezését és cikkem tartalmát abban foglalom össze, hogy a nemzetiségi kérdés veszélyeinek enyhítésével ugyan komolyan kell foglalkoznunk, de hogy ez csak olyan politika által érhető el, amely a guvernementális tekintetek és a magyar faj állam jegységének, nemzeti jellegének gondos megóvása mellett a népszabadságnak és a jognak tiszteletén alapul, nem pedig alkukon és privilégiumokon.

A mai rendszer mellett az a furcsa állapot áll fenn, hogy a közszállításokat és kedvezményeket — tehát a legértékesebb állami támogatást — azok a vállalatok kapják leginkább, amelyeknek nincs szükségük támogatásra. A kisebb, de fejlődésképes és támogatásra szoruló vállalatok nem részesednek ebben. Emiatt nem prosperálnak, sőt létre sem jöhetnek. A két hatalmas iparfejlesztési eszköz tehát az engedélyezés és odaitélés jelenleg uralkodó rendszerénél, nem az iparfejlesztés célját, hanem ellenkezőleg az ipar fejlődését gátolja. Új vállalatok létesülését, az iparvállalatok szaporodását akadályozza és csak a meglévő vállalatokat hizlalja. Ez kétségkívül nincs rendben. A meglévő vállalatok támogatása nem helytelen, de egy bizonyos határon túl a közgazdaság egyetemes érdekeit sérti, mert túlságos tökekonzentrációra, a vagyon és a jövedelem helytelen és igazságtalan elosztására vezet és végeredményében az adóalapokat és forrásokat csökkenti és így köz-

esteledett, felhasználjuk a borszékeket, felfeszegettük az összes fiókokat s levertük a vállalatot a falról. S minden pillanatban attól reszkettünk, hogy megjön az unokatestvérem. Kikérdeztük apróra a házigazdát, aki csakugyan tudott a végrendeletéről. Azt mondta, hogy látta, mikor az öreg egy hónap pal ezelőtt megírta, egy egész iv papírosra van írva s nagyon rövid, csak egy pár sor. Összekerestünk mindent: nem találtuk. Fogadok rá, hogy az öreg megfordult a sírjában, az anyám úgy beszélt róla.

A dolog vége az lett, hogy egyszer csak előállt egy reigatei közjegyző s felmutatott egy régebbi végrendeletet, ami tiz esztendővel ezelőtt készült s amiben a nagybátyám az egész vagyonát az unokatestvéremre hagyta.

... Az üvegszemű ember itt elhallgatott.

— Nos és azután? — kérdeztem én.

— Várjon csak egy kicsit. Én éppen ma reggelig várokottam ennek a történetnek a végére, pedig egy kicsit jobban vagyok benne érdekelve, mint ön. Várhat ön is egy percig.

Aztán felhajtva a sörét, így folytatta:

— Husz esztendő volt az unokaöcsém, mikor a végrendeletet megkapta s harminc esztendőskorában nem volt egy krajcárja sem. Fyett, ivott, kártyázott, fogadott, a börtön játszott... a legutolsó hír, amit hallottam róla, az, hogy a hollwayi fegyházban ül. Már három esztendeje.

Természetesen ez alatt az idő alatt én keserves napokat éltem át, mert, amint láthatja, az egyetlen mesterség, amit tanultam, az örökségelés volt. De azért csak elfogadtam valahogy, hol jól, hol rosszul. Most pél-

vetve az államot megrövidíti. Államgazdasági és nemzetgazdasági szempontból káros ez az állapot, mert hasznosabb a sok kevésbé nagy iparvállalat (nem kisiparos), mint kevés igen nagy vállalat. A magyar iparpolitikának is azt az irányt kell követnie, a mit a mezőgazdaságban kisbirtokfejlesztő politikának neveznek s amelynek helyességét ma már alig lehet kétségbevonni. S minthogy ennek a politikának legfőbb eszköze a közszállításokban és a kedvezményekben van, ezt a két ügyet kell mielőbb rendezni úgy, hogy az állami megrendelések, közmunkák elosztása egyenletes és igazságos módon történjen a jövőben és hogy az állami kedvezmény-engedélyezések nem monopolisztikus magánérdekeket, hanem mindenkor a közérdeket szolgálja. Annál súlyosabb mulasztás volna ezekkel az intézkedésekkel várni, mert azok kivételesen nem igényelnek semmiféle pénzüdozatot. Csak az ügy helyes, okos, becsületes szabályozására van szükség, hogy az iparfejlesztésnek ez a két legnagyobb fontosságú tényezője valóban az ipar fejlődésének célját szolgálja.

Ujdonságok.

—o—

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A *Cunard* magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők naponta d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig. Kivételesen a megérkezési nap és indulási napok délelőttje. Jegyekért az *Adria* palota portásánál 1 koronát kell fizetni jótékony célra.

— A *tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona belépti ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő

délül éppen átkozottul le vagyok törve s őszintén megvallom, hogy reggel még nem tudtam, miből fogok ebédelni. Szemlélet tartottam a szobámban, hogy miből lehetne egy kis pénzt csinálni. Az egyik sarokban rábukkantam a nagybátyám könyveire... soha senki még sajtókarónak sem vette meg őket. Az öreg megígértette velem, hogy soha nem válok meg tőlük, de mondhatom, könnyebben még ígéretet nem tartottam meg.

Hanem ma reggel dühbe jöttem, mikor megint beléjük botlottam. Közülük rugtam úgy, hogy szerte repültek az egész szobámban. Az egyik felnyúlt s kiesett belőle... mit gondolt, mi? A végrendelet. Az öreg maga adta a kezembe akkor este.

... Az üvegszemű ember összefonta karját az asztalon s az ép szemével szemérőn pislantott bele az üres söröskanecsjába. Aztán esendően szólalt meg:

— Soha ki nem nyitottam azt a könyvet, még csak egy lapját sem vágtam fel.

Elgondolkozott egy kicsit, majd hozzátette:

— Ebből a dologból is kitétszik az irók hiúsága. Mert az öreg nem eselfogásból tett úgy. Sokkal is becsületesebb volt. De szentül hitte, hogy amint a kezembe nyomja a könyvet, én szaladok haza s addig nem is alszom, amíg el nem olvastam. Híven kevésbé ismeri egyik ember a másikat!

S az üvegszemű ember rosszul szürelt megfogással fogadta el, mikor megkínálta nagy korsó sörrel.

—o—

lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges esalád távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Belépődíj nincs.

— *A Danubius-hajógyár telepe*, a rizshántológvár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A városi könyvtár* naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— *A kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzás ad ki belépőjegyeket.

—o—

HELYBELI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Minthogy az előfizetéseknél pénzbeszedőnk által való beszéde a város nagy területe miatt igen sok időt vesz igénybe, tisztelettel kérjük előfizetőinket, szíveskedjenek munkánkat azzal megkönnyíteni, hogy esedékes előfizetéseiket postautalványon, személyesen vagy küldönc útján juttassák el kiadóhivatalunkba: Gradinata del Sasso Bianco, Wurzer-ház, I. em.

—o—

— **Károly István főherceg Abbáziában.** Károly István főherceg ma az Ul nevű jachtal Abbáziába érkezett, hogy meglátogassa az ott időző Jenő főherceget.

— **Földrengés Fiumében.** Az éjjel 1 óra 20 perckor néhány másodpercig tartó erős földrengés ijesztette meg a város lakosságát. Erős földalatti moraj után 3—4 erős lökés reszkettette meg a földet. A lakásokban recsegett-ropogott minden, de nagyobb baj nem történt. Fiumében csak a haditengerészeti akadémián van földrengést-jelző készülék, de ez már hetek óta nem működik, így az éjjeli földrengésről csak akkor fogunk tiszta képet kapni, ha a trieszti obszervatorium hivatalos jelentését megkapjuk.

— **A Magyar Kör táncmulatsága.** A Fiumei Magyar Kör február hó 14-én a népkert (Giardino Pubbico) vendéglő összes helyiségeiben kabaréval egybekötött táncmulatságot rendez. Kezdet: este fél 9 órakor. Belépő-díj: személyjegy 1 korona, családjegy (3 személy) 2 korona. Műsor: 1. Nyitány. Előadja Heim zongoramester, 2. A kis világgyűlölő (monológ). Előadja: Helyes Rózsika, 3. Ének. Előadja: Stalemberger Ferenc, 4. Egy kis vihar (páros jelenet). Előadják: Welieska Karolin és Schellenberg Gyula, 5. Zene (tárogató). Előadja: Konez Ferenc, 6. Az érdemkereszt (dramolet 1 felvonásban). Szereplők: Welieska Etelka, Zelenik Gizella, Zelenik Irma, Helyes József, Tompa Mihály és Stalemberger Ferenc.

— **Diákasztal.** A Fiumei M. Kir. Kiviteli Akadémia Hallgatóinak Köre ezúton is hálás köszönetet mond Barta Mariska kisasszonynak a gyűjtött 45 korona összegért.

— **Tanulmányuti jelentés.** Tegnap folytatta a Fiumei M. Kir. Kiviteli Akadémia Hallgatóinak Köre a tanulmányuti jelentések felolvasását az igazgató, tanári kar és a tagok jelenlétében. Török János Mannheimet ismertette német nyelven, a jelenlévők általános tetszése mellett.

— **Uj vasut Fiuméba.** Az északmagyarországi vármegyék régóta panaszkodják, hogy csak nagy kerülő utakon közelíthetik meg Fiumét. Ez az állapot mérhetlen kárára van Északmagyarország kereskedelmi életének. Sopronmegye törvényhatósága, a kismartoni és környékbéli kereskedők kezdeményezésére mozgalmat indított a Zsolna—Pozsony—Sopron—Gyékényes—Fiume vasúti vonal kiépítése érdekében. Ma utjuk Zsolnáról vagy Pozsonyból Budapestén át hoz Fiuméba. Eltekintve a nagy kerülőtől, ez az állapot azért is károsnak bizonyult, mert minden forgalmat Budapestre koncentrált. A centralizáció pedig már elavult gazdasági elv s nem érdeke a fővárosnak sem. Bizonyítéka ennek az is, hogy a forgalmat ma már Erdélyből sem vezetik Budapestén át, hanem a baja-báttaszóki híd megépítésével a főváros elkerülésével irányítják Fiuméba. Az új vasúti összeköttetés révén lényeges lendületet venne Északmagyarország kereskedelmi életé s a terv kivitele az érdekeltekre nézve nagy idő- és pénzmegtakarítással járna.

— **Ókori leletek az óvárosban.** Megirtuk nemrég, hogy a lebontott corsói épület fundamentumánál Fiume régi falaira bukkantak. Amikor a felfedezés megtörtént, a házbontási munkálatokat vezető mérnök elrendelte, hogy óvatosan ássanak. Nyilvánvaló volt ugyanis, hogy az eltemetett falak között régi tárgyakra is fognak bukkanni. Ez be is következett. A napokban többféle házitárgy került napvilágra, amelyekről megállapították, hogy az ókorban a rómaiak használatában állottak. Előkerültek még állati csontok is, meglehetősen jó állapotban. A néhány hónappal ezelőtt talált fal a középkorból eredt. Alább ásva, mintegy másfél méternyi mélységben megtalálták a kettős római falat. A két fal hét méternyre van egymástól s közöttük mély árok lehetett. Egy bástya maradványait is felfedezték, azonkívül egy lakóházat s itt akadtak rá a régi edényekre, olajlámpákra, cserepekre, halászati eszközökre stb. A városi tanács intézkedett, hogy a régi építményeket lefényképezzék. Az egyik kőműves egy darab aranypénzt talált a törmelék között s azt eladta 2 koronáért. A pénzdarab egy Venanzi nevű ember birtokában van, aki azt a város rendelkezésére bocsátja. A föld alatt talált régiségek ugyanolyanok, mint a Castuán, Albonán és Osseróban napvilágra került régiségek.

— **A mozdonyvezető lélekjelenléte.** A múlt hét egyik napján történt, hogy a reggeli szürkületben robogó budapesti személyvonat mozdonya előtt mintegy 50 méternyre egy 14—18 métermázsas sulyu szikladarab zuhant le a vartai állomás közelében. Minthogy a szikla nem hirtelen zuhanással, hanem lassu csuszással jött közvetlen a sínig, ahol nem találván támasztékot, ráesett a pályatestré ezért nem hallhatták a mozdonyról a nagy tömeg esését. A sötétségben csak csak ösztönszerűleg vette észre a veszedelmet a mozdonyvezető, akinek sikerült közvetlenül a kötömb előtt megállítani a vonatot. A vartai állomásról nyert segítséggel sikerült a nagy követ citávolítani a pályatestről s a vonat mintegy másfélórát késéssel érkezett Fiuméba. Érdekes, hogy a mozdonyvezető olyan esekélységnek tartja a dolgot, hogy jelentést sem tett róla.

— **Cirkuszi élet.** A Corso mozgófényképszínházban ma este a Cirkuszi élet című háromfelvonásos drámát adják elő.

x **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspeciálista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

— **Menetrendi értekezlet Fiumében.** Február 24-én és 25-én a magyar és osztrák vasutigazgatóságok képviselői Fiumében értekezletet tartanak és azon megvitatják a nyári menetrend életbelépése előtt szükséges összes változtatást.

— **Magyar tengerészeti évkönyv.** A napokban Magyar tengerészeti évkönyv címmel vastkos kötet hagyta el a sajtót. A tengerészeti hatóság adta ki — szokás szerint — ezt a több mint 700 oldalra terjedő könyvet, melyhez hozzácsatolta még külön füzetben Fiume 1912. évi áruforgalmának statisztikáját is. Az évkönyv első részében nap táraikat és csillagászati tűneményeket közöl az 1914. évre vonatkozólag, azután következnek az államfők, miniszterek, hatóságok, testületek és hajózási társaságokról készített adatok. A második rész az 1913. évi szeptember hó végével létezett magyar tengeri kereskedelmi hajóknak, valamint a magyar kereskedelmi tengerészet személyzetének kimutatását, a harmadik rész pedig a tengerészetre vonatkozó törvényeket, rendeleteket, szabályzatokat és a kereskedelmi tengerészetet érdeklő egyéb közleményeket tartalmazza. A magyar és olasz nyelven szerkesztett évkönyvet minden tengerészettel foglalkozó ember haszonnal forgathatja.

— **Leugrott a villamoskocsiról.** Tegnap este súlyos baleset történt a kapucinus templom közelében Duimovich Mihály 14 éves hajóinas egy a Deák Korzó felé haladó villamoskocsin állt, amikor észrevette a templom előtt haladó egyik barátját. A fiu leugrott a villamoskocsiról, de oly ügyetlenül, hogy egyensúlyát veszítette s fejével a kövezetre esett, ahol eszméletlenül terült el. A mentők beszállították a kórházba, ahol az orvosok megállapították, hogy agyarázkódást szenvedett s állapota életveszélyes.

— **A kikötőből.** Febr. 11. É r k e z e t t : Panonia angol gőzös Newyorkból, 480 tonna géppel, 130 tonna olajjal és 60 tonna rézzel; Deák magyar gőzös Bordeauxból, üresen.

I n d u l t : Campania osztrák gőzös Philadelphiába, 1350 tonna magnessittel és 50 tonna babbal; Baron Call osztrák gőzös Konstantinápolyba, 30 tonna fával, 180 láda üvegáruval és 10 tonna papírral.

Akit nem puhított meg a javítóintézet. A városi rendőrség egyik detektívje tegnap csavargás és kalandkeresés miatt bekísérte a rendőrségre Potovicich Angela 16 éves leányt. Potovicich Angela nemrég hagyta el a javítóintézetet, ahová erkölcstelen életmódja miatt internálták volt.

— **Harapós betörő.** Koller János cipész és a felesége tegnap éjjel 10 óra tájban észrevették, hogy valaki fessegeti a D é k - f a s o r 28. számú házban lévő üzletüket, ahol sok cipő volt felhalmozva. A házaspár nekiment a betörőnek, aki annyira megijedt a meglepetéstől, hogy megharapta Koller... kezét, majd a férjét is. A nem várt védekezési mód annyira megrémítette a házaspárt, hogy elengedték a betörőt. A házaspártól nyert személyleírás alapján a fiumei rendőrség ma délelőtt elfogta a harapós betörőt, aki Széles Gyula 25 éves szegedi napszámosnak mondta magát. Őt napja van Fiumében, ahova a katonai szolgálattól történt szabadságoltatása után jött. Letartóztatták.

— **Baleset az utcán.** Gozdanovics Eliás 24 éves munkás tegnap a Riva Cristoforo Colombon megbotlott s oly szerencsétlenül esett el, hogy súlyos sérülést szenvedett a homlokán. A mentők a kórházba szállították.

— **Egy tulbuzgó vásárfelügyelő.** Springhet városi vásárfelügyelő egyre nagyobb energiával fejti ki működését a fiumei közegészség ügyének szolgálatában. Működése ellen nem is lehet kifogást emelni, mert elvégre az egészségről, a testi egészségről van szó, de már az üzlettulajdonosoknak sok észrevételük van Springhet működése ellen. Zaklatásnak minősítik a kifőzők, vendéglősök és más élelmiszeri üzletkötő tulajdonosai azt, hogy a vásárfelügyelő olyan csekélyesgekért, mint ami egy edény zománcának tepattogásán, harminc-negyven koronás bírságokat rovat ki a rendőrbíróságon. Tegnap pl. a Soroko-féle vendéglőben azért tartott razzziát Springhet, mert azt hozták neki hírül, hogy a még el nem mosogatott penarokban bor- és sörmaradékok vannak! Hogy azonban a cím mégis meglegyen, néhány piszkos lábost, tepsit, fazekat is megvizsgált a vásárfelügyelő. A vendéglős ellen Springhet jelentése alapján megindítják az eljárást. Venturini és Benzan kereskedőket azért ítelték el a vásárfelügyelő jelentése alapján 10 korona bírságra, mert üzletükben egyes árukat függesztettek ki, amit tilt egy városi rendelet. Ilyesminek a meglatásakor nem volna-e sokkal emberesebb — kérdeik a kereskedők — ha Springhet a büntetés előtt figyelmeztető a bírság-alányokat, hogy többé ne forduljon elő szabálysértésük.

— **A gyógyulás útján.** Zgajner Ferenc 23 éves volt kórházi ápoló, aki a múlt héten nyomora miatt való eikeseredésben mérget ivott, már jobban érzi magát. Kedvese Bertoni Ágnes, aki szintén meg akart válni életétől, tegnap gyógyultán hagyta el a kórházat.

— **Elfogott betörő.** A zágrábi rendőrség megkeresése alapján ma Fiumében elfogták Pangan Flórián 29 éves vrbovszkói illetőségű napszámost, aki Zágrábban egy nagy üzletet fészített fel, de munkájában megzavarták és az üldözés elől szökött Fiuméba.

Alakult 1857. 208 milliós alap.

I. Magy. Ált. Biztosító Társaság

Fiumei és tengerparti képviselőség: Fiume, Riva Cristof. Colombo, Bacich palota I. em. (Telef. 17-57).

Életbiztosítás, tűz-, jég-, betörés és szállítmányi kár elleni biztosítás a legújtanosabb alapon. Gyors folyósítás.

Kümmelberg M.-féle TÁNTANFOLYAM SUSÁK, a Hotel Susák nagytermében.

Márc. 2-án új táncanfolyamot nyitok meg, melyen „One-step“, „Two-step“, „Tango“, „Furlana“ stb. legújabb táncokat tanítom. Gyakorlat minden hétfőn, szerdán és szombaton fél 9—fél 11-ig. Beiratások eszközölhetők: Kovacevics R. kereskedőnél Susákon, Sikics G. papirkereskedőnél Fiumében, lakásomon, v. este a teremben. Számos látogatást kér

Kümmelberg M., okl. táncantitő Fiume, Grad. del Sasso Bianco 3. sz. III/5.

ELADÓK:

Hidmérleg (tolószálya), 1500 kiló hordképességű, újonnan hitelesített, hordozható, valamint egy

Gabonarsta, teljesen jókarban levő. Közelebbet: Telefon 406. sz.

Kettős könyvelésben

magyar-német levelezésben teljesen jártas **TISZTVISELŐ** azonnali belépésre **KERESTETIK**. Ajánlat „Részvénytársaság“ jellege alatt kiadóhivatalba címzendő.

A hajóstársaságok szerződése.

Fiumei ügyek a Házbán.

— *Távirati tudósítás.* —

Budapest, febr. 11.

A képviselőház közlekedési és közgazdasági bizottságai tegnap délután ülést tartottak, hogy a hajósvállalatokkal kötött szerződéseket letárgyalják. Szabó István előadó ismertette a javaslatot, amely szerint a hajósvállalatok évi segítsége 10 millió 925 ezer korona. Ebből az Adria 4,600,000-, az Ungaro-Croata 2,775,000-, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási R. T. 1,900,000-, a Magyar Keleti 1,750,000 koronát kap.

A javaslatához elsőnek Fekete Márton szölt, aki a Duna-Tisza esatorna és a Fiuméba vezető vizit megvalósítását sürgette.

Szilassy Zoltán a fiumei raktárkérdés megoldását sürgette. Fiumében több és olcsó raktárakat építeni — mondotta Szilassy — azonkívül megfelelő tarifákat kell létesíteni a fiumei kikötő számára, hogy a magyar kikötő versenyképessége Trieszttel szemben biztosítva legyen. Felhívta Harkányi miniszter figyelmét a fiumei kikötő hiányaira.

Harkányi miniszter magáévá tette a fiumei kikötő hiányaira vonatkozó panaszokat és elismerte, hogy a kikötő még nem olyan felvevőképességű, amint azt a vasuti és hajózási forgalom akadálytalan lebonyolítása megkövetelné. Egyes építkezések most is állandóan folyamatban vannak és amint a tervbe vett nagy dokkmedence munkálatai készen lesznek, a kikötő további fejlesztésére kerül a sor. Az erre vonatkozó tervek tárgyalás alatt vannak és ezzel kapcsolatban a raktárak építése és a fiumei pályaudvar rendezése is napirendre kerül.

Egy közbevetett kérdésre megjegyezte a miniszter, hogy az Adria nem szabad Fiuméből nagyobb viteldijakat, mint amint a más északadriai kikötőktől rendelkezésre áll.

A bizottság a javaslatot általánosságban elfogadta. Ma délután újabb ülés lesz, melyen a részleteket fogják tárgyalni.

MENETREND KIVONAT.

Vonatok indulása Fiuméből:

Zágráb—Budapest felé:
Gyorsv.: d. e. 8.00; d. u. 6.00 órákor.
Szem. v.: d. u. 12.55; d. u. 6.08; este 10.23 órákor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felé:
Gyorsv.: d. e. 7.52; este 8.10 órákor.
Szem. v.: regg. 5.13.; déli 12.56; d. u. 5.00 órákor.

Vasuti állomási vendéglő Fiumében.

Hires jó konyha. Mindenkor kész ételek. Az érkező, elutazó és átutazó közönség, valamint a városi polgárság kedvenc találkozóhelye. Figyelmes kiszolgálásról biztosít **Kardos József**, vendéglős. (Tel. 10-49.)

Vonatok érkezése Fiuméba:

Budapest—Zágráb felől:
Gyorsv.: regg. 7.15; este 7.54 órákor.
Szem. v.: regg. 6.55; d. u. 4.05 órákor.
St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felől:
Gyorsv.: d. e. 9.46; este 10.18 órákor.
Szem. v.: déli 12.09; d. u. 3.01; este 12.55 órákor.

Alkalmazást keres

nyugdíjazott 50 éves vasutas, beszél magyarul, németül, horvátul, esetleg óvadékkal rendelkezik. Cím: P. Mihály, via Belvedere 332 2 szám, földszint.

TOZSDE.

	febr. 10 zárlat	Mai ár. 1.1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	851.—	848.—
Oszt. hitelrészvény	546.—	643.—
4%-os koronajáradék	83.20	83.50
Oszt.-magy. államvasút	718.50	716.50
Jelzálogbank	455.—	452.50
Leszámitolóbank	530.75	532.50
Hazai Bank	293.50	292.50
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	527.—	526.56
Rimamurányi	673.50	672.—
Salgótarjáni	757.50	755.—
Közuti Vasút	625.—	626.—
Városi Villamos	330.75	334.—
Adria	585.50	—
Déli Vasút	196.—	—
Magyar Cukoripar	2545.—	—
Rizsgyár	374.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammanként.)		
Búza áprilisra	11.88	11.92
Búza májusra	11.82	11.87
Búza október	10.87	10.89
Rozs áprilisra	8.97	8.98
Rozs októberre	8.50	8.52
Zab áprilisra	7.70	7.71
Zab októberre	7.70	7.70
Tengeri májusra	6.64	6.70
Bécsi Értéktőzsde.		
Oszt. hitelrészvény	644.50	640.50
Magyar hitelrészvény	852.—	850.—
Oszt. magy. államvasút	717.75	716.—
Déli Vasút	106.—	106.—
Alpesi	826.50	826.—
Skoda	761.—	760.50
Oszt. koronajár.	84.80	—
Fiumei és trieszti értékek: Legutóbbi kötetek átlagár.		
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—	—
Banca Fiumana	650.—	—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—	—
Fiumei Népbank	115.—	—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—	—
L. Horvát Takarékpénztár	6100.—	—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	250.—	—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—	—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—	—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—	—
Alt. Forgalmi t. t. régi	—	—
„Magyar Olajgyár“	200.—	—
Austro-Americana	306.—	—
Navigazione Libera Trieszt	630.—	—
Oszt. Lloyd	619.—	—
Stabilimento Tecnico	9835.—	—
Ampela Szeszpároló Rt.	411.—	—
I. Trieszti Rizsgyár	606.—	—
„Kerk“ dalmát vízművek r. t.	442.—	—
Spalato Portland Cement	383.—	—
Assicurazioni Generali Nap.	955.—	—
Riunione Adriatica	4900.—	—

Fiumei és trieszti értékek: Legutóbbi kötetek átlagár.

Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
L. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Alt. Forgalmi t. t. régi	—
„Magyar Olajgyár“	200.—
Austro-Americana	306.—
Navigazione Libera Trieszt	630.—
Oszt. Lloyd	619.—
Stabilimento Tecnico	9835.—
Ampela Szeszpároló Rt.	411.—
I. Trieszti Rizsgyár	606.—
„Kerk“ dalmát vízművek r. t.	442.—
Spalato Portland Cement	383.—
Assicurazioni Generali Nap.	955.—
Riunione Adriatica	4900.—

o Torretta városrészben jutányos áron o
o **ELADUNK HÁZÉPÍTÉSRE** o
o **ALKALMAS TELKEKET** o
o megfelelő építési kölcsönt megszerez- o
o **zük.** o
o **Vizvezeték, csatornázás, vilanyvilágítás** o
o Felvilágosításokat adnak alanti o
o cimen: o
o **Néplakásokat építő r. t.** o
o Via Carlo Goldoni 1, a dohánygyár mö- o
o gött. Telefon: 10—21. o

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Február 1-től február 15-ig.
Kezdeté pontosan este fél 9 órákor.
Nagy művész-esték a szerződöttetett elsőran-
gu attrakciók fellépte.

—: **MOZGÓ FÉNYKÉP.** :—:
E-lőadás után kabaré szabad be-
menettel.

BUTOROZOTT SZOBA KERESTETIK
két ur számára. Ajánlat „Hivatalnok“ jel-
gére kiadóba kéretik.

Távirat — Telefon.

A Forgalmi R. T. ügye a képviselőházban.

BUDAPEST, febr. 11. Dél előtt 10 óra körül nyitotta meg Szász Károly alelnök a képviselőház ülését. A váltójavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadták, majd elhatározták, hogy a legközelebbi ülés jövő kedden lesz.

Szeitovszky Béla a közmunkatanács botránya ügyében interpellációt intéz a miniszterelnökhöz.

Tisza István rögtön felel a kérdésre. Készséggel tájékoztatja a közvéleményt erről az ügyről. A vizsgálattal Vadász államtitkárt bizta meg és a felvett jegyzőkönyvek és bekért akták alapján a következőket jelentheti:

A Forgalmi R. T. kijárásokért fizetett 275.000 koronát, ezen felül tiszteletdíjak és jutalékok vannak. 365.000 koronát a Forgalmi R. T. és a Margitszigeti Gyógyfürdő R. T. egymás között számolt el. A sajtó 505.000 koronával szerepel. Ebből 176.000 koronát az osztrák és 280.000 koronát a magyar lapok kaptak hirdetési pauszalként. A sajtónak adott pénzből 90.000 korona az abbáziai és 190.000 korona a margitszigeti üzletet terhel. A kimutatásban majd minden lap szerepel. Elsőnek a Pesti Hírlap 250.000 koronával, utolsónak a Kereskedelmi és Ipari Utmutató 30 koronával. Egyes hírlapírók 39.000 koronát kaptak, amiből 6000 korona Abbázia, a többi Margitszigetre esik. Kristóffy 350.000 koronával, Korniss és Horánszky 50—50.000 koronával szerepelnek. Morvay István egy 100.000 koronás bonnt kapott, amiből 15.000 korona a kölesön. Radánovics Dániel 150.000 koronás jutalékából 75.000 koronát vett fel. Ifj. Tolnay Lajosnak egy 150.000 koronás szerződése volt 5 évre; Polónyi Dezső dr. ügyész évi 6000 koronát kapott.

A miniszterelnök szerint Horánszky és Korniss tisztázva vannak, mert ők megszolgálták a pénzt. Jelenti, hogy Tolnay Lajos lemondott a közmunkatanács elnökségéről és lemondása már ő felsége előtt fekszik. Radovanovics Mihályt, Garancsy miniszteri tanácsos sógorát is méltatlanul érték a támadások. Ezt az ügyet azonban a bíróság fogja tisztázni, mert ő az iratokat már átadta az ügyészséghez.

A kormány — mondotta Tisza — mindent megtett, hogy ez az ügy tisztán álljon a közönség előtt. A választ a Ház tudomásul vette.

Képviselő és ujságíró.

BUDAPEST, febr. 11. Ismeretes az a becsületstírtési pör, melyet Mándi Samu képviselő azért indított Persian Ádám hírlapíró ellen, mert az összeférhetlenségi bejelentést tett ellene. A járásbírósa felmentette Persiánt. Mándi felebbezése folytán az ügy ma a törvényszéken került tárgyalás alá. Az ügyész beszédében Persian elítélését kérte. Lapzártakor a tárgyalás még folyik.

A Fiumei Kereskedelmi Bank Részvény Társaság (Adria-palota)

takarékbetéteket

5⁰/₁₀-kal

kamatoztat.

Az ellenzék magatartása.

BUDAPEST, febr. 11. Az ellenzéki pártok elnöksége tegnap ülést tartott, melyen elhatározta, hogy az ellenzék csak a kerületek beosztásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál jelenik meg a Házban. Az ellenzék a legközelebbi ülésen bizalmatlansági indítványt tesz a házelnökség ellen, legutóbbi eljárása miatt.

Krobotin a párbaj ellen.

BECS, febr. 11. A hadügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben azt kívánja, hogy a katonai becsületbírók ne követeljék a felektől az afféreknek párbajjal való elintézését. A rendelet megtiltja katonai épületeknek párbajra való felhasználását.

A földmivélsügyi miniszter hivatalában.

BUDAPEST, febr. 11. Gillányi földmivélsügyi miniszter, aki napok óta betegskedett, ma megjelent hivatalában.

A Cunard szerződése.

BUDAPEST, febr. 11. Egy mai fővárosi lap híradása szerint a Cunard hajózási társaság szerződése nem újítható meg, mert ezt a szerződést két év előtt újították meg újabb tíz évre s így az csak 1924. június 24-én jár le.

Pasies és Venizelosz Budapesten.

BUDAPEST, febr. 11. Venizelosz görög miniszterelnök és Pasies szerb miniszterelnök ma délután egy óra körül Brassóból Budapestre érkeztek. A két államférfi még ma elutazik Belgrádba.

Nagyszabású automobilbaleset.

BECS, febr. 11. A möllensdorfi országúton, közel a városhoz egy automobil kigyulladt. Az utcai járókelőkből hatalmas tömeg verődött össze az égő jármű körül. A tüz meggyújtotta az autó benzintartóját, melynek tartalma felrobbant. A kíváncsiak közül a robbanás folytán 40 ember megsebesült. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Wied herceg Romában.

ROMA, febr. 11. Wied herceg tegnap este tizenegy óra körül Romába érkezett. Ma reggel a külügyminiszterrel tárgyalt, majd kihallgatáson jelent meg a királynál.

Neglopott fürdőtulajdonos.

BUDAPEST, febr. 11. Ifjabb Opre Péter azadi fürdőtulajdonos feljelentést tett az itteni főkapitányságon, hogy mialatt szállodai lakásán aludt, ismeretlen tolvaj ellopta 8000 koronát tartalmazó pénztárcáját. A rendőri nyomozás megállapította, hogy Opre valamivel elkábitották s úgy vették el pénzt. A tetteseknek eddig természetesen nyoma sincs.

Letartóztatott ezredes.

BUKAREST, febr. 11. Szavofil ezredes, az 57-ik gyalogezred parancsnokát dinasztiaellenes izgatás miatt letartóztatták.

Boldog órái csakis annak lehetnek, aki hozat magának egy műkedvelő hangszert

Wagner „hangszerkirály”-tól.

Budapest, József-körút 15. (Telefon.)

Varázsfuvola ajándékkal 4 kor. — Csodatrömbita erős rézből 6 kor. Szájharmonika dobkiserettel 3 kor. Facimbalom 15 hanggal 4 kor. Tünderharangok állványon 9 kor. Varázshegedű ujdonság 6 k. — A milánói, párisi és londoni kiállításon kitüntetve az első díjjal.
Javítás szakműhelyek: Fényképes árjegyzék ingyen!
Ovás! Ügyeljünk a „Wagner” névre és 15-ös házszámra.

Albánia címere.

BERLIN, febr. 11. Albánia családi címere Dörppler tanár tervezete után elkészült. A címer fekete kettős sást ábrázol vörös mezőben. A sasnak körmei közt villámok cikáznak. A sas két feje közt fehér csillag látható, mellén pedig Wied herceg családi címere, mely farkát kitergető pávát ábrázol. Wied herceg ma délelőtt tizenegy óra körül meglátogatta San Giulliano olasz kultuszminisztert Romában. Innen küldött táviratot Esszad basának Durazzóba, hogy az albán delegátusokat február 18—20-ika között kívánja fogadni.

Halálos katasztrófa a levegőben.

BERLIN, febr. 11. Ma délelőtt Degener pilótanövendék egy Etrich-géppel, amelynek motora 70 lóerős, első önálló útjára ment és nemsokára visszatért a johannisthali versenyterre. Eppen amint leszállóban volt, arra repült Fedelmeyer kapitány, aviatikus tiszt egy kétsíkú gépen, amelyben Leonard főhadnagyot vitte magával. A két tiszt nem látta közeledni az Etrich-gépet és nem hallotta, hogy alulról kiabálnak. Az ősz szeitközés kikerülhetetlen volt. Degener lejjebb szállott és mivel Fedelmeyer aeroplánja gyorsabb járásu volt, egyenesen nekiment az Etrich-gépnek. Mind a két repülőgép lezuhant. Degener szörnyen halt, a két tiszt súlyosan megsebesült.

Vasúti katasztrófa.

BERLIN, febr. 11. A Lokalanzeigernek jelentik Newyorkból: Tegnap kisiklott St. Paul és Ohama között egy gyorsvonat. A szerencsétlenség színhelyén a sín valószínűleg a nagy hideg miatt megrepedt és felkunkorodott. Részletes hírek a katasztrófa méreteiről még nincsenek.

Panamák a Panama-csatornánál.

PANAMA, febr. 11. A csatornamunkások élmezési felügyelője, John Burke sáfarkodása ellen felmerült gyanu alapján vizsgálatot indítottak, amelynek vezetésére Goethals ezredes küldték ki. Goethals elbocsátotta John Burket, akit be is tartóztattak. Megállapították ugyanis, hogy Burke hivatalos működése alatt 78.000 dollárt takarított meg és 59.000 dollár értékű földbirtokot vásárolt.

Lemond a svéd király?

STOCKHOLM, febr. 11. Az a beszéd, amelyet a svéd király intézett a parasztsághoz, komoly válságba sodorta az országot. A kabinet tudára is adta a királynak, hogy helyteleníti eselkedetét, viszont a király a miniszterelnökhöz küldött jegyzékében kijelentette: fenntartja magának a jogot, hogy közvetlenül érintkezessen a néppel. E jegyzék következménye nem lehet más, mint hogy a miniszterelnök beadja lemondását. Staff utódjában Hellner volt legfőbb bíró, vagy Svartz pénzügyminisztert látják. Meglehető, hogy a király feloszlatja a parlamentet. Tegnap a legkomolyabb formában elterjedt a hír, hogy a király le fog mondani a trónról fia, Gusztáv Adolf javára. A trónörökös most harminéket éves és férje a connaught herceg leányának. Hogy mi igaz a király lemondásának híreiről, még nem tudják. Az biztos, hogy Svédország nehéz idők előtt áll.

A legajánlatosabb fiúmei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendők:

(Hótes arrivés hier:)

Schlesinger Mór Budapest	Breiner
Dénes Adolf Kúpest	Breiner
Schneider Arnold Wien	Breiner
Atlass Izidor Medenice	Breiner
Zeichner Hermann Serajevo	Breiner
Kürschner Emma Dresda	Speranza
Löwenstein Amália Karlsbad	Speranza
Csapó János Budapest	Secuarnst.
Feig Jakob Karlsbad	Speranza
Haas József Wien	Splendid
Kepes József Wien	Hausner
Sivitz G. Trieszt	Lokey
Hoppel Siegfried Wien	Habsburg
Haas Gyula Isaszeg	Habsburg
Földes Armin Budapest	Stefanie
Henkel Fritz Düsseldorf	Stefanie
Schnegelsberg Maria Düsseldorf	Stefanie
Stein Frigyes Budapest	Wiltsh
Lenese J. Laibach	Istria
Kron István Budapest	Riviera
Omdenka Gyula Budapest	Royal
Sigmund Mochnacki Tonstolng	Mahler
Biordi Egon gróf Budapest	Ilma
Schwartz Ignác Budapest	Georg
Feiwel Sigmund Wien	Janette
Baumfeld Róza Budapest	Janette
Nagy Teréz Budapest	Janette
Dr. Heinrich Rosenberg Roeder Wien	Quitt
Gellényi Ernő Arad	Quitta
Hausser Adrian Budapest	Quitta
Jeszenszky Lajos Budapest	Quitta
Kaufmann Viktor Teplitz	Quitta
Guttmann Lajos Szabadka	Quitta
Blaszellner J. Mödling	Quitta
Barth Franz Salzburg	Tivoli
Sparber Berci Budapest	Grosz
Abrányi Lajosné Budapest	Residenz
Max Lenski Geedranken	Hermitage
Kühne Elise Geedranken	Hermitage
Nádasi Sándor Budapest	Gutenberg
Vogel Lajos Budapest	Gutenberg
Edelheim Lipót gróf Budapest	Quisisana
Sramek Voytsich Budweis	Quisisana
Dr. Richard Kreuzberger Miskole	Seccura.
Székely Sándor Miskole	Seccurant.
Baso Max Brünn	Hausner
Villbrandt Albert Atteondorf	Savoy
Konstantinescauné, Bukarest	Savoy
Pintschof Mór Budapest	Breiner
Fehér Anna Eger	Breiner
Meuca Adolf Budapest	Breiner
Dr. Pewsner B. né Gitomir	Breiner
Greisz Aladár Budapest	Breiner
Singer Bernát Budapest	Breiner
Zimmermann Jakabné Abaujszántó	Breiner
Weltmann Lipót Miskole	Breiner
György Endre Budapest	Hammer
Bloch László Nagykánizsa	Hammer
Varga Sándor Budapest	Hammer
Rieger Emil Budapest	Hammer
Schreier Rudolf Wien	Palace
Havoszy Oszkár Visznek	Palace
Eiser Dóra Arad	Palace
Havas Sándor Arad	Palace
Schröten R. Berlin	Palace
Brammer Paula Budapest	Bellevue
Paligoritsch Konstantin Belgrád	Riviera
Seidler Max Wien	Riviera
Biczó Gyula Debrecen	Vécsey
Voelkel Oskar Beuthen	Vécsey
Szöllösi Gyula Budapest	Jolanda

Kostal Henrik Budapest	Stefanie
König Ferenc Budapest	Stefanie
Sarofsky S. Azaria Szófia	Westphal
Sencar Karlo Buzet	Fabinc 54.
Schmeichler Arnold Wien	Speranza
Lusinger Ludmilla Wien	Speranza
Makai Ede Budapest	Gutenberg
Petheö János dr. Budapest	Augusta
Lótay Gusztáv Budapest	Augusta
Skrivan Lujza Budapest	Augusta
Pesky Wilhelmine Bukarest	Augusta
Zádor Félix Budapest	Al Mare
Sramak Vojtich Budjevojice	Al Mare
Hedwica Korytowska grófnő	Dependance
Speuk Róza Grác	Teuta
Széchenyi Imre gróf Budapest	Residenz
Gröbl Anton St. Pölten	Residenz
Gröbl Franz Hohenberg	Residenz
Harrach Alice grófnő Wien	Stiglic
Bela Simon Budapest	Plesch
Dittrich Karl Brüx	Plesch
Jutkovich Géza Kolozsvár	Gelner
D. Faltiezek Jacobi Wien	Bristol
Dr. Friedenthal Sigmund Wien	Bristol
Bauer Félix Wien	Union
Kepes József Budapest	Palermo
Neubauer Reinhold Wien	Wienerheim
Dietz Louise Wien	Wienerheim
Dorlas H. Haag-Holland	4 Jahresz.
Gallois Anna Haag-Holland	4 Jahreszeit.
Pretzner Ottó Wien	Grand H.
Kafika Karl Wien	Grand H.
Dr. Vaclav Pina Prága	Cesky
Gömöri S. né Budapest	Szegő
Rosenbaum Mörice Klagenfurt	Szegő
Leitner Jenő Budapest	Hofbrau
Fiala F. Pehrinow	Hofbrau
Friedmann Johanna Tixa	Strand H.
Nagy András Budapest	Strand H.
Supancic Filip Laibach	Wiltsh
Misselbacher Fritz Nagyszeben	Eger
Seltenhofer Ludwig Sopron	Istria
Bechnitz Sándor Temesvár	Istria
Boor Ferdinand Sopron	Istria
Bardy Árpád Brad	Riviera
Dr. Wicthl Friedrich Wien	Wienerh.
Voigt Hermann Stryj-Gal	Wienerheim
Prokesch Ottó Wien	Wienerheim
Lutkás Vilmos Budapest	Miramar
Hilbert Róza Budapest	Varglien
Tietze Walter Szilécia	Wienerheim
Johann Tekla Przemysl	Persich
Diessner Franz Wien	Natalie
Kreutsoh Anna Wien	Natalie
Povsse Fran Laibach	Liburnia
Strgar Vinko Laibach	Jezica
Macher Ernő Budapest	Jezica
Lulek Franz Wien	Jezica
Schwentner L. Laibach	Jezica
Lévy Friedmann Szófia	Grand H.
Silly Weinmann Wien	Grand H.
Hermine Jakacsy Wien	Grand H.
Dr. Ludwig Umach Wien	Grand H.
Fischer Rudolf Wien	Grand H.
Luxardo K. Lussinpiccolo	Grand H.
Jany Maria Dotta	Grand H.
Schäfer Stefanie Dotta	Lackner
Ródey A. Kismántou	Bellevue
Salez Mihály Budapest	Breiner
Pischler Márton dr. M.-Vásárhely	Janette
Elkán Gyula Budapest	Janette
Brück Mór Budapest	Janette
Lányos Géza dr. Budapest	Janette
Kovács Géza Budapest	Janette
Friedmann Lény Szófia	Grosz
Metzer Lina Wien	Palace

Biró Henrik Budapest	Palace
Cziring Armin Budapest	Palace
Holzer Sándor Budapest	Palace
Héderváry Sámuel Ujpest	Palace
Holló Margit Ujpest	Palace
Szirmai Lajos Nagyvárad	Savoy
Frankel Anna Budapest	Vermes
Leonhard Alois Kötsch	Arabella
Henrich Paula Budapest	Erminia
Franz Woschnagg Schönstein	Palace
Bischützky Jakob Serajevo	Quitta
Fábián Henrik Sopron	Quitta
Urbányi Béla Arad	Quitta
Krafft Viktoria Rákosliget	Jacie
Zerzany Berthold Wien	Stefanie
Pissk Sámuel Wien	Stefanie
Fiskenscker Karl Meran	Hafbrau
Sadler Hermann Karlsbad	Hofbrau
Giritsch Róbert Wörtschhofen	Hofbrau
Spanic Johan Zágráb	Hausner
R. Sámson Sanfrancisco	Stefanie
Miss Anonsteini Sanfrancisco	Stefanie
Maussig J. Wien	Stefanie
Halasi Mörice Kisvárd	Stefanie
Daltaporta Jeanne Trieszt	Stefanie
Lina Cabinsani Trieszt	Stefanie

ABBAZIA

BRISTOL szálló, kávéház s étterem.

140 modern szoba, lift, központi fűtés, melegvíz-vezeték, villany, telefon. **Kitűnő magyar konyha.**

Tulajd. **Rudovits V.**

Vidákovits

szálló és étterem

ABBAZIA Reichsstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. **Kitűnő magyar konyha Magyar tulajdonos.**

Dr. Mahler Sanatórium

ABBAZIA

Szív-, ideg-, nőbetegek, vesebajosok s üdülők részére.

Étrendi kurák: cukor-, gyomor-, belbajknál. Hízlaló gyógy mód

Orvosdiagnostikai vegyi és röntgenlaboratórium.

Hidegvízgyógyintézet, szénsavas-, tengeri és villamosfürdők. Zander-intézet. Modern kényelem. Mérsékelt árak.

JOHANN RAPF

„Villa Ella“ Pilseni Sörarsnók

Steinacker Villával szemben. Feljárt a Slatina fürdőnél. Szobák penzióval és a nélkül, olcsó árak. Polgári konyha, pilseni sör, jó borok.

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-NÜVEK-nél, Budapest. VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

KÖZGAZDASÁG.

+ Az osztrák kormány tárgyalása a hajóstársaságokkal. Bécsben hétfőn megbeszélések történtek a kereskedelmi minisztérium képviselői és az északatlantikai hajóstársaság forgalmában érdekelt osztrák, német, holland, belga és francia vonalak képviselői között. A tárgyalások folyama alatt megállapítás nyert, hogy a fenforgó kérdések egyetértő szabályozása lehetséges lesz. Biztosítottak tekinthető az osztrák kormány ama követeléseinek teljesítése, melyek az Austro-Americana részvényállományának nostrifikálására, Triesztnak az északatlantikai forgalomban való nagyobb részvételére és az ausztriai kivándorlási üzlet rendezésére vonatkoznak.

+ Megegyezés a hajóstársaságok között. A Frankfurter Zeitung értesülése szerint megegyezés jött létre a Hapag és az Austro-Americana között és elvben a Hapag és az Osztrák Lloyd között is biztosítva van az egyezés, bár még sok részletkérdés vár megvitatásra.

+ A tengeri fuvarozás gyöngye üzleti kilátásai. A tengerfuvarozási üzletben a múlt évi kitünő konjunktura után most erős depresszió következett be. A „The Economist”-ben egy kiváló tengerhajózási szakember azt fejtegeti, hogy hosszú pályája alatt egyszer sem tapasztalta, hogy a tengerfuvarozási tarifák a mostanihoz hasonló gyorsosággal törtek volna le. Szerinte a kereskedelem most az egész világon ki van merülve és a legnagyobb depresszióval küzd. Egy évvel ezelőtt még valóságos „Hochkon-

junktura” volt a tengerfuvarozásban. A legutóbbi három hónap alatt hirtelen olyan reakció állott be, melyre még nem volt példa. A bookerek valósággal lelicitálják a tarifákat a londoni fuvarozási tőzsdén. Így például a cardiff-laplatai ráta, mely három hónappal ezelőtt 18 shilling volt, ma már csak 12 shilling. Ugyancsak jelentékenyen leszállottak a brazíliai tarifák (22%-kal) is. A Fekete-tenger és Anglia közti alaprátá 50%-kal esett.

KIADÓ LAKÁS,

irodának is alkalmas, 1 vagy 2 szépen berendezett szoba, villamosvilágítással és telefonhasználattal, külön bejárat, kiadandó: Via G. Carducci 14. II. emelet.

Nyomatott a „POLINNIA” Flumel Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

Elsőrendű szalon-köszén

kicsinyben és nagyban házhoz szállítva a legutányosabb árak mellett.

Aprított tűzifa 2 kor. 60 fil.

métermázsánként teljes fuvarokban (körülbelül 22—25 mm.) házhoz szállítva.

Aprított tűzifa kicsinyben zsákokban 5 korona métermázsánként házhoz szállítva.

Koksz (pirszén) faszén mindenféle tüzelő anyagok nagy raktára.

Braun Bernát és Társa Fiume

Via Stefano Türr sz. 5. (Saját ház)

Telefon számok: 528. és 16-75.

Vizhatlan esőköpenyek.

Urak részére 24 K.-tól feljebb
Hölgyek „ 24 „ „

Esőköpenyek gyermekek részére; tanulóknak igen praktikus,

12 Kor.-tól feljebb.

Nagy választék

pénzügyőrök rendőrök, vadászok stb. részére való köpenyekben.

Árjegyzék ingyen.

Haas Leopold

Telef. 12-67.

FIUME

CORSO 6.

Zongora-iskola

Uj kurzus nyílik meg, leányok számára a Községi Reáliskola közelében, a Piazza Eneo-n levő Zongora Iskolában. Tandíj havonként Kor. 6.—. Beiratások Polonio-Balbi lovagnál. Tanár: Pallone E. R.

Uj nagy butorraktár

Via Galileo Galilei No 2 a Dániel mólóval szemben.

Nagy raktár fényezett butorokban, egyes darabokban is valamint fényezett és matt butorokból álló szobaberendezésekben, közepes árak mellett.

Vasbutorok. ablakredőnyök különlegesség fényezett székekben. Mindennemű kárpitosmunkák, javítások is elvégeztenek.

Alacsony árak.

Az n. é közönség pártfogásába ajánlja magát.

Tomisich Ignác.

A görcei asztalos-konzorcium és a Mirkovics-cég volt ügynöke.

ŠIKIĆ G.

könyv- és papirkereskedő e, FIUME.

A görög-keleti hitközség házában Kossuth Lajos-u. 9 sz. (A vilamos megállóhely közelében).

Ajánlja nagy raktárát kereskedelmi könyvekben, az 1914-évre való reklamnaptárakban- és blokkokban.

Kedvező alkalom kereskedők és iparok részére.

Gyári árak.

Felhívom a t. c. hölgyközönség figyelmét

Farsangi ujdonságaimra!

Bál toilette-szövetek, crepon, crêpe de chine, charméuse, voile de soie, stb. a legmodernebb színekben,

Volansok, marquise, batist, chentilly és tül

Ruhadiszek, a legújabb divat szerint: gyöngybordűrök, applikációk, csipkék, primek stb.

Keztyük, selyem és bőrkeztyük, legjobb minőségekben

Harisnyák, monselinéből, selyemflórból, minden divatos színben.

Legutolsó Divatujdonságok: Fichü, Jabot, Echarpe, stb.

Női fehérneműek, legszebb kiállításban! **Olcsó árak!**

Poleiner János

FIUME

Via della Torre 1. — A görög keleti templommal szemben.

Metallum

fémszálás Wolframlámpa K. 1 drbja

Csillárok-asztali lámpák felszerelve Kor. 8-tól feljebb.

Vállalunk teljes villam- és lakascsengetőberendezéseket. Javítások jutányos árban.

„UNITAS” (cégfőnök: Csermely)

VILLAM- BERENDEZÉSI MŰHELY

Via E. De Amicis 9. sz. Telefon 2-92.

(Fenice színházai szemben).

Álarcz, kosztüm és dominó

kölcsönző intézet:

Via Bottai 2, I emel.

Nagy választék.

Mérsékelt árak!

Fehér Etamin
szoknya,
K. 6.—

Női készlet
1 ing és 1 nadrág
K. 7.—

Füző-védő
siffonból
K. —.80

Zsebkendő,
áttört 1 tucat
K. 1.80

Női mousseline
harisnya
1 pár K. 1.—

Tablets appli-
kálva tucatja
K. —.85

Fehér ágytoll
K. 5.—től
feljebb

Vitragé fehér
csipkeből 55 fillé-
rtől kezdve

Asztal kész-
let 6 személy
K. 7.50

Keztyű, bőr-
utánzat
K. —.50

Bluzok siffonból,
csipke díszszel
K. 3.50

Kötények
himzéssel
K. —.85

Női ing csip-
ke díszszel
K. 1.90

Crépe fehér
70 cm.
K. —.68

Fehér piké
takarók!

Függönyök fehér
draperiával
K. 9.—

Fehér hét!

Legjobb alkalom fehérneműek beszerzésére minden árban és minőségben!

Igen nagy választék elsőrendű fehérneműekben, melyeket a fehér hét alkalmával beszereztünk.

Árusítás igen olcsó alkalmi árákon.

Női fehérneműek

Női siffon ing, igen jó minőség	K 1.80
Női siffon ing kézi himzéssel	K 2.50
Női siffon ing finom himzéssel és szallag díszszel	K 3.—
Női siffon nadrág jó minőségű	K 2.—
Női siffon nadrág igen szép himzéssel	K 5.—
Combinés batisztból himzéssel és csipkével	K 9.—

Férfi fehérneműek

Férfi siffon ing puha elővel	K 3.20
Férfi siffon hálóing	K 3.20
Férfi alsó nadrág	K 3.—
Piké nyakkendők	K —.40

Vászonneműek

Zsebkendő fehér jó minőség tucatja	K 1.80
Férfi zsebkendő	1 tucat K 3.—
Asztalkendők	1/2 tucat K 2.40
Asztalterítő	1 drb K 2.25
Asztalkendő 68/68	1/2 tucat K 3.30
Asztalkészlet 6 személyre	K 3.—
Törülközők vastag vászonból	K 1.10
Törülközők damasztból	K 1.20
Siffon jó minőségben	méterje K —.48
Pamutvászon lepedőkre	méterje K 1.20

Lepedővásznak méterenként:

145 cm.	156 cm.	176 cm.	230 cm.
K. 1.30	K. 1.46	K. 1.70	K. 2.20
1 vég lepedővászon 15 mtr. 150 cm. K 17.—			
1 vég lepedővászon finom 15 mtr. 150 cm. K 19.—			

Cretonok

Fehér damaszt batiszt	á K —.42
Fehér áttört damaszt batiszt	á K —.48
Plumetes, fehér, áttört és damaszt mintákkal	á K 1.20
Crépe, fehér legújabb divat	á K —.80
Marquise, fehér mosható	á K 1.25
Neige, fehér legújabb divat 120 cm.	á K 2.10
Crépe, fehér, himzett selyemmel 80 cm.	á K 1.—

Egy nagy parthie svájci himzés fehérneműre darabja 75 fillértől feljebb.

Fehér himzett kötény á K —.85
Fehér melles siffon kötény á K 3.20

WEISS M.

Triest, FIUME, Bécs

CORSO II.